

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120380217
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120380217.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v spore žalobcu: 365. bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava-Staré mesto, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: O. Z., D.. XX.XX.XXXX, N. F. A. C. XXX, XXX XX F. A. C., o zaplatenie 14 749,19 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12Csp/62/2021-67 zo dňa 14. októbra 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 11.239,10 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 11.239,10 eur od 09.04.2019 do zaplatenia a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým výrokom v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Tretím výrokom súd priznal žalobcovi vo vzťahu žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 52 % s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 54 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2, § 7 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“).

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pôžičke, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 15000,-eur, ktorú sa zaviazal splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 248,06 eur pri počte splátok 96. Žalovaný titulom splatenia pôžičky uhradil spolu 3760,90 eur.

4. Skúmaním jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, zistil, že v zmluve o pôžičke absentuje povinný údaj v zmluve § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. a to údaj o dobe trvania zmluvy. Takýto údaj v zmluve nie je vôbec obsiahnutý.

5. Súd v danej právnej veci nemal za preukázané, žeby žalobca vôbec skúmal bonitu žalovaného, aby vyžadoval od žalovaného preukázanie skutočností týkajúcich sa jeho schopností predmetný úver splácať dohodnutými pravidelnými mesačnými splátkami, resp. žeby skúmal jeho bonitu tak ako jeho oprávnenie vyplýva z § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Z dokladov predložených žalobcom nevyplýva, že by veriteľ zisťoval výdavky či iné záväzky žalovaného pri komplexnom posúdení schopnosti splácať predmetný úver, teda konal v rozpore s prístupom starostlivého hospodára. Naviac zo zmluvy vôbec nie je zrejmé či a v akej profesii bol žalovaný vôbec zamestnaný, resp. či mal príjem ako predčasný, starobný prípadne invalidný dôchodca. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanému, tak ako to súd vyššie konštatoval, žalovaný bol tak na istine úveru povinný zaplatiť sumu 15000,-eur, teda sumu, ktorá mu bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Žalovaný pôžičku splatil iba čiastočne a to vo výške 3760,90 eur, teda na istine je ešte povinný zaplatiť sumu 11239,10 eur a preto súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi túto sumu a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania, preto ho súd zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne a to odo dňa nasledujúceho po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie po zosplatení úveru, t. j. od 09.4.2019 zo sumy 11239,10 eur a to až do jej zaplatenia.

6. Pre úplnosť súd prvej inštancie poukázal aj na v zmluve o pôžičke dojednanú výšku úrokovej sadzby. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) uzatvorených na dobu nad 5 rokov v máji 2017, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 8,96 % ročne. Výška úrokovej sadzby pôžičky dohodnutá medzi veriteľom a žalovaným bola 12,50 % ročne. Úroková sadzba predmetného spotrebiteľského úveru je tak takmer o tretinu vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Podľa názoru súdu prvej inštancie takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o pôžičke je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). V danom prípade bol úspech žalobcu v konaní 76 % a úspech žalovaného predstavuje 24 %. Súd preto priznal žalobcovi nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 52 % (76% - 24 %) s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

8. Proti výroku rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a proti výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie včas. Podanie odvolania odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.), tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

9. K absencii náležitosti zmluvy podľa §9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z. z., ktorú konajúci súd v odôvodnení rozsudku vytýka (doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere) žalobca poukazuje na skutočnosť, že v Zmluve o úvere je uvedený dátum jej podpisu, splatnosť prvej mesačnej splátky

(25.06.2017) a dátum konečnej splatnosti (25.05.2025), z ktorých údajov jednoduchým matematickým výpočtom mohol žalobca zistiť dobu trvania zmluvy, ktoré údaje sú plne súladné so zákonom predpísanou náležitosťou. Naviac v časti 2 bod 2.2. Zmluvy o úvere sa uvádza: „Doba trvania ZoÚ: ZoÚ je uzatvorená na dobu určitú, do splatenia všetkých záväzkov Dlžníka/Spoludlžníka voči Banke vyplývajúcej zo ZoÚ. V prípade splácania Úveru v zmysle ZoÚ zanikne ZoÚ v deň uvedený ako Termín konečnej splatnosti Úveru.“ Zo všetkých vyššie uvedených údajov a informácii vyplýva, že Zmluva o úvere obsahuje zákonom predpísané náležitosti. Tvrdenie súdu o absencii údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere je preto nedôvodné.“

10. Žalobca ďalej namietal tvrdenie konajúceho súdu, že nebola skúmaná bonita klienta a tým dodržané konanie s odbornou starostlivosťou zo strany žalobcu je zavádzajúce, nakoľko tak ako u každého klienta aj tohto bola skúmaná bonita výpisom z úverového registra (SRBI), ako aj dokladov o príjme, teda boli splnené všetky podmienky na konanie v súlade so zákonom č. 129/2010. Z. z, pričom sa nemožno stotožniť s tvrdením súdu, že uvedené skutočnosti mali byť uvedené v samotnom žalobnom návrhu resp. v zmluve. Žalobný návrh obsahoval všetky potrebné skutočnosti resp. opis tých rozhodujúcich skutočností potrebných na uplatnenie samotného nároku. Súd porušil právo žalobcu na spravodlivý proces. Žalovaný skutkové tvrdenie týkajúce sa skúmania bonity klienta nepoprel. Platí teda domnienka, že skutkové tvrdenie sa považuje za pravdivé. Súd je podľa § 150 ods. 2 C.s.p. oprávnený vyzvať procesnú stranu, aby uviedla ďalšie skutkové tvrdenia. Súd je pritom povinný vopred oboznámiť procesné strany, okrem iného aj tom, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné. Žalobca tvrdí, že súd je povinný o týchto skutočnostiach informovať procesnú stranu vopred písomne, alebo iným vhodným spôsobom. Súd svoju povinnosť informovať žalobcu o tom, že považuje skutočnosť skúmania bonity za spornú, nesplnil. Odňal tým žalobcovi právo riadne uplatňovať jeho procesné práva a možnosť preukázať skutočnosť, ktorú súd považoval za spornú. Z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení, ale naopak nesporné skutkové tvrdenia si osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí. Iba účinné popreté skutkové tvrdenie sa považuje za sporné. Vzhľadom na vyššie uvedené odôvodnenie tohto odvolania žiada súd, aby podľa ust. § 389 C.s.p. zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vrátil vec na nové prejednanie súdu prvej inštancie, resp. aby odvolací súd podľa § 388 C.s.p. zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že žalobe žalobcu v plnom rozsahu vyhovie a zaviazá žalovaného na náhradu trov aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správnej závere v tom smere, že uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička (spotrebiteľský úver) je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúcou z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

15. Súd prvej inštancie vykonal dôkazy za účelom zistenia, či žalobca ako veriteľ pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Možnosť takéhoto

postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z ust. § 295 C.s.p. upravujúceho osobitné ustanovenia o dokazovaní. Podľa tohto ustanovenia súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

16. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nesprávne dospel k záveru o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, keďže žalobca vykonal dopyt do SRBI registra, ako aj dokladov o príjme, teda boli splnené všetky podmienky na konanie v súlade so zákonom č. 129/2010. Z. z, pričom sa nemožno stotožniť s tvrdením súdu, že uvedené skutočnosti mali byť uvedené v samotnom žalobnom návrhu resp. v zmluve. Aj keď žalobca tvrdil, že skúmal príjem žalovaného pred vstupom do zmluvného vzťahu a nahliadol do SRBI registra, uvedené nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, celkové mesačné výdavky žalovaného, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovaného splácať dlh zo zmluvy. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé informácie, ale povinnosť konať s odbornou starostlivosťou zaväzuje veriteľa.

17. Žalobca v konaní nepreukázal, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní kontraktu so žalovaným, tak ako to vyplýva z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z..

18. Podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. S porušením tejto povinnosti zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv spájal významnú sankciu a to v ust. § 11 ods. 2. V súlade s týmto ustanovením, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

19. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

20. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

21. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora z 05. marca 2020 vo veci C-679/18 OPR-Finance, s.r.o. proti GK: „Návrh na začatie prejudiciálneho konania

sa týka výkladu článkov 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66). Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou OPR-Finance s.r.o. a osobou GK vo veci návrhu na zaplatenie zostávajúcich dlžných súm podľa zmluvy o úvere poskytnutých touto spoločnosťou danej osobe.“ Súdny dvor v tejto veci rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenj s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

22. Pri posudzovaní platnosti spotrebiteľskej zmluvy sa všeobecné sudy musia zaoberať celkovou vyváženosťou práv účastníkov zmluvy a vychádzať z princípu ochrany spotrebiteľa ako jedného z kľúčových princíпов súčasného občianskeho práva. Opačný postup vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručenému článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. (nálež Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2016, č. k. I. ÚS 913/16)

23. Výkladom ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. sa už odvolací súd zaoberal a tento výklad dal do pozornosti aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (viď rozsudok sp.zn. 20Co/72/2017). V zmysle uvedeného výkladu „Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.“

24. Záver súdu prvej inštancie je súladný s horeuvedenou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Prešove. Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že nahliadol do SRBI registra ako aj dokladov o príjme. Avšak v konaní žiadny z týchto dôkazov nepredložil. Žalobcom tvrdené skúmanie bonity nahliadnutím do SRBI registra, podľa názoru odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou. Žalobca len nahliadnutím do registra ako veriteľ nemôže odborne posúdiť celkovú finančnú situáciu spotrebiteľa bez toho, aby skúmal aké mesačné výdavky, vyživovacia povinnosť, zabezpečenie nevyhnutných potrieb ako je strava, doprava, ubytovanie, aké bežné výdavky a v akej výške mesačne má spotrebiteľ. Z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že spotrebiteľské úvery sú často poskytované z dôvodu vzniknutej finančnej situácie, kde sa spotrebiteľ nachádza v úverovej špirále, zadlžený ďalšími úvermi, ktoré nie je schopný splácať. Je povinnosťou veriteľa všetky tieto skutočnosti vyhodnotiť a to nie len nahliadnutím do úverového registra.

25. Súd prvej inštancie vychádzal z listinných dôkazov založených v spise a vo veci správne rozhodol, nakoľko žalobca nepreukázal a ani netvrdil, že pred uzatvorením zmluvy postupoval v súlade § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.

26. Hodnotenie dôkazov upravuje Civilný sporový poriadok v ustanovení § 191. Podľa tohto ustanovenia dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

27. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti.

Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

28. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

29. Strana sporu teda musí preukázať to, čo tvrdí, pretože len potom môže súd zobrať jej tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Ak žalobca si uplatňoval nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, musí sám preukázať, že konal podľa zákona o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, dodržal všetky povinnosti uvedené v zákone a svoje tvrdenia je povinný preukázať. Podľa súdnej judikatúry dôsledkom nesplnenia povinnosti tvrdiť všetky pre rozhodnutie významné skutočnosti (povinnosť tvrdenia) a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť) je vynesenie nepriaznivého rozsudku pre stranu, ktorá ich nespĺnila. Súd sám nie je povinný po významných skutočnostiach pátrať.

30. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

31. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, ani nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. (Pozri rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04)

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní nevznikli, ani z obsahu spisu mu žiadne trovy preukázateľne nevyplývajú, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).